
Obsah

Předmluva	5
I. Předmět, úloha a metody psychologie a pedagogiky dítěte	7
II. Některé základní otázky psychologie a pedagogiky dítěte	10
A. Činitelé působící na vývoj osobnosti dítěte	10
A. Dědičnost a vývoj dítěte	11
B. Význam aktivity dítěte pro jeho vývoj	12
C. Význam prostředí pro vývoj dítěte	12
D. Výchova — nejsilnější forma působení sociálního prostředí	13
B. Základní psychické potřeby dítěte	14
C. Hlavní výchovní činitelé	15
A. Rodina	16
B. Zařízení pro kolektivní výchovu dětí	17
Zařízení pro kolektivní výchovu s denním provozem	18
Zařízení pro kolektivní výchovu s trvalým provozem	18
D. Některé důležité výchovné zásady	20
E. Materiální podmínky výchovy	22
A. Budovy dětských zařízení z hlediska výchovy	22
B. Výchovný nábytek	25
C. Hračky a jejich vliv na rozvoj osobnosti dítěte	36
D. Hračky pro jednotlivé věkové vývojové stupně a péče o hračky	38
E. Zahrada a její vybavení	42

F. Organizace výchovné práce v kolektivních dětských zařízeních	45
A. Denní rozvrh dětí	45
B. Pracovní rozvrhy zaměstnanců v zařízeních	48
C. Rozdělení dětí do skupin	48
D. Sledování neuropsychického vývoje dítěte a vedení záznamů o něm	50
E. Příprava sestry na výchovnou práci	52
F. Zásady chování sestry u dětí	55
G. Spolupráce s rodinou a školou	59
H. Hlavní výchovné povinnosti sestry	61
III. Duševní vývoj a výchova dítěte	63
A. Období duševního vývoje dítěte	63
B. Počátky duševního vývoje dítěte	64
A. Základní vrozené reflexy novorozence	64
B. První podmíněné reflexy dítěte	67
C. Základní nervové procesy	67
D. Pravidla pro vytváření jednoduchých kladných podmíněných reflexů	69
E. Složitější podmíněné reflexy	70
F. Vytváření záporných podmíněných reflexů	72
C. Novorozence	74
A. Fyziologické funkce novorozence	74
Spánek	74
Kojení a krmení	75
Přebalování	76
B. Smyslové vnímání	76
Vývoj zrakového vnímání	76
Vývoj sluchového vnímání	77
Čich, chuť, taktilní citlivost. Citlivost na teplo a chlad. Vnímání polohy	77
C. Motorika	78
D. Řeč	79
E. City (emoce)	80
F. Návyky a zlovyky	81
D. Kojenec	82
A. Fyziologické funkce kojence	82
Spánek	82
Kojení a krmení	84
Přebalování a koupání, vysazování na nočníček	89
B. Smyslové vnímání	92
Vývoj zrakového vnímání	92
Vývoj sluchového vnímání	97

Chůň a čich	99
Vývoj hmatového a kinestetického vnímání	100
C. Motorika	100
D. Hra	111
E. Řeč a myšlení	115
Aktivní řeč dítěte	115
Rozumění řeči	117
Vývoj myšlení	122
F. City (emoce)	123
Vývoj citů u kojence	123
G. Sociální chování	130
H. Návyky a zlozvyky	134
E. Batole	136
A. Vývoj některých fyziologických pochodů a metodika základní péče o batolata	136
Spánek a bdění	136
Krmení dětí	137
Kontrola moči a stolice	140
Mytí, koupání, čištění nosu	142
Oblékání	142
B. Návyky	142
Pravidla použití odměn a trestů	145
C. Smyslové vnímání a pozorovací schopnosti	146
D. Motorika	149
E. Hra batolat	159
F. Poznávání okolí	169
G. Vývoj řeči a myšlení	175
Metodika rozvíjení řeči	179
Metodika rozvíjení myšlení	184
H. City	184
Ch. Sociální city a vztahy	188
F. Dítě v předškolním věku	194
A. Životospráva	195
B. Motorika	195
C. Vnímání	197
D. Řeč	198
E. Myšlení	199
F. Hra	200
G. City	204
H. Sociální vztahy	206
Ch. Návyky a zlozvyky	207
G. Dítě v školním věku	208
A. Vývoj motoriky	208

B. Vývoj hry	211
C. Práce	215
D. Vývoj rozumových schopností	218
E. Vývoj citů a sociálních vztahů	221

Příloha: Záznam o neuropsychickém vývoji kojence a batolete